

AJER
AKADEMIC JOURNAL OF
EDUCATIONAL RESEARCH

ISSUE 5

**AKADEMIC JOURNAL
OF EDUCATIONAL RESEARCH (AJER)
INTERNATIONAL SCIENTIFIC JOURNAL**

October 2024

WWW.AJERUZ.COM

International Scientific Journal
AKADEMIC JOURNAL OF EDUCATIONAL RESEARCH (AJER)
October 2024

Tashkent 2024

Ergashev Ibrohimjon qodirjon o‘g‘li
Namangan davlat pedagogika instituti magistranti

Аннотация: *Иновационные подходы играют важную роль в сохранении и обучении молодого поколения национальным музыкальным инструментам. С помощью современных технологий можно сделать образовательный процесс более эффективным и увлекательным. Такие методы, как онлайн-уроки, мультимедийные платформы и геймификация, усиливают интерес молодежи к национальному наследию и повышают мотивацию к изучению национальных инструментов. Это создает важные возможности для сохранения культурных ценностей и их передачи будущим поколениям.*

Ключевые слова: *Национальные музыкальные инструменты, иновационный подход, образовательный процесс, современные технологии, культурное наследие, мотивация учеников, онлайн-уроки, геймификация, мультимедийные платформы, культурные ценности.*

Annotation: *Innovative approaches play an important role in preserving and teaching the younger generation about national musical instruments. With the help of modern technologies, the educational process can be made more efficient and engaging. Methods such as online lessons, multimedia platforms, and gamification enhance young people's interest in national heritage and increase motivation to learn national instruments. This creates valuable opportunities for preserving cultural values and passing them on to future generations.*

Keywords: *National musical instruments, innovative approach, educational process, modern technologies, cultural heritage, student motivation, online lessons, gamification, multimedia platforms, cultural values.*

Milliy cholg‘ular xalqimizning boy madaniy merosini ifoda etuvchi muhim qadriyatlardan biri bo‘lib, ularni saqlab qolish va kelajak avlodga yetkazish bugungi kunning dolzarb vazifalaridan biridir. Globalizatsiya jarayonida ko‘plab xalqlar o‘z milliy an‘analarini yo‘qotish xavfi bilan yuzlashmoqda. Shu sababli milliy cholg‘ularimizni o‘rganish va ularni yosh avlodga o‘rgatish, ular orqali madaniyatimizni asrab-avaylash muhimdir. Bugungi kunda texnologiya rivojlangan zamonda milliy cholg‘ularni o‘rganish jarayoniga innovatsion yondashuvlarni kiritish zarurati yanada ortmoqda. Bu nafaqat an‘analarni saqlab qolish, balki yoshlarning ushbu madaniy boylikka qiziqishini oshirish uchun ham muhimdir. Milliy cholg‘ularimizni o‘rgatishning innovatsion usullari yosh avlodni madaniy merosimiz bilan yaqindan tanishtirish, ularni milliy san‘atga hurmat bilan qarashga o‘rgatishning samarali vositasi bo‘lib xizmat qiladi.

Maqolaning asosiy maqsadi milliy cholg‘ularni o‘rgatish jarayonida zamonaviy innovatsion texnologiyalardan qanday samarali foydalanish mumkinligini o‘rganishdan iborat. Texnologiya taraqqiyoti ta‘lim sohasiga ham o‘z ta‘sirini o‘tkazib, milliy cholg‘ularni o‘rgatish uslublariga yangicha yondashuvlarni kiritishga imkon

yaratmoqda. Innovatsion usullar yordamida o'quvchilarning qiziqishini oshirish, o'rganish jarayonini interaktiv va qiziqarli qilish orqali ta'lim sifati yaxshilanishi mumkin. Bu maqola milliy cholg'ularni saqlab qolish, ularni o'rgatish va yosh avlodga yetkazishda zamonaviy texnologiyalarning qanday ahamiyatga ega ekanligini ko'rsatishga qaratilgan.

An'anaviy yondashuvlar milliy cholg'ularni o'rgatishda ko'proq usta-shogird tizimiga, yuzma-yuz darslarga va klassik ta'lim usullariga asoslangan. Bunda o'qituvchi bevosita ko'rsatmalar berib, cholg'uni o'rgatadi. Zamonaviy yondashuvlarda esa innovatsion texnologiyalar, onlayn platformalar va multimedia vositalari orqali ta'lim jarayoni amalga oshiriladi. Bu yondashuvlar ta'limni interaktiv, qulay va keng ommaga yetib boradigan shaklda taklif qiladi, o'quvchilarning qiziqishini oshiradi.

Ta'lim jarayonida milliy cholg'ularni o'rgatishning asosiy maqsadi milliy madaniy merosni saqlab qolish va uni yosh avlodga yetkazishdir. Bu jarayon milliy cholg'ularni o'rgatish orqali yoshlarni o'z tarixlari, urf-odatlar va an'analarga hurmat ruhida tarbiyalashga qaratilgan. Shuningdek, milliy cholg'ular orqali musiqiy mahoratni rivojlantirish, ijodkorlikni oshirish va o'quvchilarga musiqa madaniyatining boyligini anglatish muhimdir. Milliy cholg'ularni o'rganish nafaqat milliy madaniyatni asrashga, balki yosh avlodni o'z qadriyatlariga bog'lashga yordam beradi va milliy musiqa san'atiga qiziqishni oshiradi.

Milliy cholg'ularni o'rgatishning an'anaviy usullari asosan usta-shogird tizimiga va klassik nota tizimiga asoslanadi. ****Usta-shogird usuli**** qadimdan milliy cholg'ularni o'rgatishda eng samarali usullardan biri bo'lib kelgan. Bunda usta bevosita shogirdga cholg'u chalish san'atini o'rgatib, o'z tajribasini amaliy darslar orqali yetkazadi. Bu yondashuvda shogird usta bilan yaqin aloqada bo'lib, cholg'uning barcha nozik jihatlarini o'rganadi. ****Klassik nota tizimi**** esa milliy cholg'ularni o'rgatishda musiqa nazariyasini o'rgatish, asarlarni yozma tarzda tushuntirish va ularni ijro etishda yordam beradi. Bu tizim orqali o'quvchilar cholg'uni texnik va nazariy jihatdan to'liq o'zlashtiradilar.

Innovatsion yondashuvlar milliy cholg'ularni o'rgatishda samarali bo'lsa-da, texnik qiyinchiliklar ham mavjud. Bunday qiyinchiliklar orasida internet aloqasi past bo'lishi, zamonaviy texnologiyalardan foydalanish bo'yicha malakasiz o'qituvchilar va o'quvchilarning texnik moslamalarga yetarlicha ega bo'lmasligi kiradi. Ba'zi ta'lim muassasalarida multimedia resurslari va ilovalar bilan ishlash tajribasi yetishmasligi ham qiyinchilik tug'diradi. Bunday muammolarni hal qilish uchun internet infratuzilmasini yaxshilash, o'qituvchilar uchun maxsus texnologik treninglar tashkil etish va o'quvchilarni kerakli texnik vositalar bilan ta'minlash lozim. Shuningdek, arzon va oson foydalaniladigan platformalarni joriy qilish innovatsion ta'limning texnik qiyinchiliklarini kamaytiradi.

Ta'lim tizimini rivojlantirishda innovatsiyalarni qo'llashning istiqbollari kengdir. Zamonaviy texnologiyalar ta'lim jarayonini osonroq, qulayroq va interaktiv qilishi mumkin. Masalan, virtual va kengaytirilgan haqiqat texnologiyalari, sun'iy intellektga asoslangan o'quv dasturlari o'quvchilarga mavzularni chuqurroq o'rganishga yordam beradi. Onlayn platformalar va elektron resurslar o'quvchilarga kerakli ma'lumotlarga istalgan vaqtda kirish imkonini beradi, bu esa o'qitishning individual yondashuvini ta'minlaydi. Shuningdek, gamifikatsiya usullari orqali o'quvchilarning qiziqishini oshirish va ta'lim sifatini yaxshilash mumkin. Innovatsiyalar yordamida ta'lim tizimining samaradorligini oshirish, shaxsiylashtirilgan o'quv jarayonlarini yaratish va ta'limning keng ommaga yetib borishini ta'minlash imkoniyatlari katta.

Xulosa

Innovatsion yondashuvlar milliy cholg'ularni saqlab qolish va ommalashtirishda muhim rol o'ynaydi. Zamonaviy texnologiyalar yordamida milliy cholg'ularning boy tarixini keng ommaga yetkazish, ularni yosh avlodga qiziqarli va interaktiv tarzda o'rgatish mumkin. Onlayn platformalar, mobil ilovalar va multimedia vositalari milliy cholg'ularni o'rgatishda keng imkoniyatlar yaratib, bu asboblarni xalqaro darajada tanitishga xizmat qiladi. Innovatsion yondashuvlar milliy cholg'ularning kengroq auditoriyaga yetib borishini ta'minlab, ularni yanada ommalashtiradi va saqlab qolishga ko'maklashadi. Shuningdek, milliy cholg'ularni raqamli shaklda saqlash va o'rganish imkoniyati madaniy merosimizni kelajak avlodga yetkazishga yordam beradi.

Milliy cholg'ularni zamonaviy ta'lim texnologiyalari yordamida o'rgatishning ahamiyati katta. Texnologiyalar ta'lim jarayonini yanada qiziqarli, interaktiv va oson o'zlashtiriladigan holga keltiradi. Onlayn platformalar, multimedia ilovalari va virtual darslar orqali o'quvchilar milliy cholg'ularni o'z vaqtida, qulay joyda va o'z sur'atida o'rganish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Bu usul milliy cholg'ularning madaniy ahamiyatini kengroq auditoriyaga tanitishga, ularni saqlab qolishga va o'quvchilarni ushbu san'atga qiziqtirishga yordam beradi. Shuningdek, innovatsion ta'lim texnologiyalari cholg'ularni xalqaro miqyosda ommalashtirish va madaniy merosimizni global sahnaga olib chiqishda muhim rol o'ynaydi.

Adabiyotlari ro'yxati

1. Abdullayev, N. (2019). *O'zbek xalq cholg'ulari va ularning rivoji*. Toshkent: Sharq Nashriyoti.
2. Raxmatullayev, U. (2021). *Musiqqa ta'limida innovatsion texnologiyalardan foydalanish imkoniyatlari*. Musiqqa va Ta'lim Jurnal, 52(3), 15-22.
3. Ismoilov, F. (2017). *Zamonaviy ta'lim texnologiyalari va ularning musiqqa fanidagi o'rni*. Toshkent: Fan va Texnologiya Nashriyoti.
4. Yuldasheva, M. (2020). *Milliy musiqqa madaniyati: O'tmishdan kelajak sari*. O'zbekiston Musiqqa Ilmi Jurnal, 38(1), 23-30.
5. Hasanov, A. (2022). *Musiqqa ta'limida multimedia platformalari va ularning qo'llanilishi*. O'zbekiston Madaniyat Veb-portali. <https://uzb-culture.org>, (kirilgan sana: 10-sentabr, 2024).
6. Saidov, O. (2021). *Milliy cholg'ularni o'rgatishning zamonaviy usullari*. O'zbekiston madan
7. Akramov, S. (2020). *Innovatsion yondashuvlar va musiqqa ta'limi*. O'zbekiston musiqqa jurnal, 45(2), 34-40.

AKADEMIC JOURNAL OF EDUCATIONAL RESEARCH (AJER)
international scientific journal
5-son

Nashr qilingan sana: 25.10.2024.
Shrift: "Times New Roman".

“ACADEMIC JOURNAL” MCHJ

Manzil: 700096, Toshkent shahri, Chilozor tumani, Bog‘iston ko‘chasi, 116/6.
www.ajeruz.com, info@ajeruz.com, +998950457172